

21 501-28 Defensieraad

Nr. 302 Verslag van een werkbezoek aan Polen en Oekraïne door een delegatie uit de vaste commissies voor Defensie van 27 tot en met 30 maart 2026

Vastgesteld op 7 mei 2026

Een delegatie uit de vaste commissie voor Defensie, bestaande uit de Kamerleden Paternotte (D66, voorzitter), Belhirsch (D66), Peter de Groot (VVD), Piri (GroenLinks/PvdA; alleen Polen), Boon (PVV), Van Lanschot (CDA), Nanninga (JA21) en Van Duijvenvoorde (FvD) heeft van 27 t/m 30 maart 2026 een werkbezoek gebracht aan Polen en Oekraïne. De delegatie was hiertoe uitgenodigd door het ministerie van Defensie, resp. Buitenlandse Zaken.

Het doel van het werkbezoek was driedelig: v.w.b. Polen het verkrijgen van nader inzicht in de wijze waarop de Nederlandse militairen hun luchtverdedigingsmissie in Polen uitvoeren en het laten blijken van waardering voor het feit dat Nederlandse troepen onder vaak moeilijke omstandigheden hun werkzaamheden tijdens missies in het buitenland uitvoeren, en v.w.b. Oekraïne het uit eigen waarneming kennisnemen van de politiek-militaire situatie in Kiev, incl. de inzet van Nederland ter plekke. De delegatie heeft tijdens verschillende informele ontmoetingen met de Nederlandse militairen in Polen en de ambtenaren van Buitenlandse Zaken en Defensie in Kiev namens de Tweede Kamer haar grote waardering voor hun inzet uitgesproken.

In onderstaand verslag worden de hoofdlijnen van dit werkbezoek kort weergegeven. Vanwege het vertrouwelijke karakter van veel van de gegeven informatie moest regelmatig met enkele volzinnen worden volstaan. Het volledige programma van het werkbezoek is als bijlage bij dit verslag opgenomen.

De delegatie dankt alle gesprekspartners en degenen die betrokken zijn geweest bij het organiseren van dit werkbezoek (waarbij de plv. militair attaché van Nederland in Oekraïne en de begeleiders van de BSB speciale vermelding verdienen). De hartelijke ontvangst en de goede begeleiding en informatievoorziening van de delegatie hebben in belangrijke mate bijgedragen aan het welslagen van het werkbezoek.

De voorzitter van de vaste commissie,
Paternotte

De griffier van de vaste commissie,
De Lange

Vrijdag 27 maart 2026 – Polen

De delegatie reist in de middag per Gulfstream van vliegbasis Eindhoven naar Zuidoost Polen. De delegatie wordt begeleid door Commandant JFC, generaal-majoor Van Deventer, en Commandant LCC, generaal-majoor Grandia.

In de avond krijgt de delegatie een briefing over de Nederlandse Air & Missile Defense Taskforce (AMDTF), ter bescherming van het Polish Logistics Hub (POLLOGHUB). Vanuit POLLOGHUB worden militaire, medische en humanitaire hulpgoederen naar Oekraïne getransporteerd.

POLLOGHUB maakt deel uit van NATO Security Assistance and Training for Ukraine (NSATU). Dit is een NAVO-commando dat in juli 2024 is opgericht om de levering van militaire uitrusting en training aan Oekraïne te coördineren en stroomlijnen. Het commando opereert vanaf NAVO-grondgebied en richt zich op duurzame steun, logistiek en opleidingen om Oekraïne te helpen bij zijn zelfverdediging.

Zaterdag 28 maart 2026 – Polen

Op deze dag brengt de delegatie als eerste een bezoek aan POLLOGHUB. Van hieruit wordt veel verschillend materieel naar Oekraïne getransporteerd. Te denken valt bij voorbeeld aan militaire voertuigen, munitie, radarsystemen, drones, boten en artillerie. De CURL (Critical Ukraine Requirement List)-procedure biedt Oekraïne de optie om de militaire middelen waar het land de meeste behoefte aan heeft, met voorrang aan te vragen. NSATU omvat ook training van Oekraïense militairen. Het VK, Duitsland, Roemenië en ook Nederland spelen op dit vlak een belangrijke rol.

Daarna brengt de delegatie een bezoek aan het *National Advanced Surface-to-Air Missile System* (NASAMS). Dit is een grond-luchtraketafweersysteem, gebaseerd op de AMRAAM-raket. NASAMS bestaat uit:

- Het *Fire Operation Centre* (FOC), een mobiele centrale commandopost voorzien van een radar;
- De *Shorrange Air Defense Fire Unit* (SFU), het datanetwerk waarmee in eerste instantie door het centrale FOC gegevens naar de launchers worden gestuurd. Op een zeker moment neemt de actieve zoekfunctie van het systeem het over en wordt het systeem 'zelfstandig', waarna NASAMS de doelen automatisch gaat volgen, identificeren en bestrijden. Hierna zijn nieuwe opdrachten vanuit de commandopost voor de huidige locatie niet meer nodig. De SFU regelt tevens het afvuren uit de diverse launchers naar de doelen, zodat de mogelijkheid van meerdere raketten voor één doel wordt uitgesloten;
- De lanceercontainers (launchers). Deze kunnen AMRAAM-raketten afvuren en zijn mobiel op vrachtauto's maar worden op de grond gezet om te kunnen vuren en te herladen.

Het NASAMS maakt onderdeel uit van het Defensie Grondgebonden Luchtverdediging Commando (DGLC).

Na een vroege lunch gaat de delegatie langs bij de Patriot-eenheid. Dit staat voor *Phased Array Tracking Radar to Intercept On Target*. Het Patriotsysteem is opgebouwd rond gecombineerde transport- en lanceerinrichtingen. Elke lanceerder (*launcher*) kan raketten vervoeren en lanceren. Er kunnen meerdere PAC-3-raketten op een *launcher* geplaatst worden. Het systeem bevat verder een controlestation, een opsporingsradar en een antennegroep.

De Patriots zijn onderdeel van het Defensie Grondgebonden Luchtverdediging Commando (DGLC).

Daarna bezoekt de delegatie de C-UAS eenheid. C-UAS staat voor *Counter-Unmanned Aircraft Systems*, een verzameling technologieën en procedures om onbemande luchtvaartuigen (drones) te detecteren, te volgen en (indien nodig) te neutraliseren. Deze systemen worden door Defensie veelvuldig ingezet voor beveiliging van kritieke infrastructuur, zoals ook hier in Polen.

Ook C-UAS maken deel uit van het Defensie Grondgebonden Luchtverdediging Commando (DGLC).

Vervolgens wordt de delegatie vervoerd naar Przemyśl, vanwaar de delegatie de nachttrein naar Kyiv neemt.

Zondag 29 maart – Kyiv

Vroeg in de morgen arriveert de delegatie in Kyiv. Na een veiligheidsbriefing en een briefing over het programma legt de delegatie, onderbroken door een luchtalarm, een krans voor de gevallen en bezoekt het Maidanplein.

Vervolgens brengt de delegatie een bezoek aan het ministerie van Defensie, waar de delegatie wordt ontvangen door de eerste onderminister van Defensie, de heer Boyev. De heer Boyev benadrukt het belang van het bezoek, en zet uiteen dat de beste optie voor vruchtbaar onderhandelen met de Russen wordt gevormd door hen op het slagveld een halt toe te roepen. Vervolgens zet hij in hoofdlijnen uiteen hoe het verloop van de strijd op het slagveld is, en welke verliezen worden geleden. Daarna gaan hij en zijn medewerkers in op het project Delta. Nederland heeft waardevolle ondersteuning geboden bij het opzetten van dit project, met als doel het *real-time* inzicht bieden in de situatie op het slagveld door integratie van allerlei soorten data (van o.a. drones, inlichtingendiensten en satellieten). Het resultaat is onder meer ook het onderscheppen van steeds meer drones. Dit project is binnen heel Defensie uitgerold.

Op de Nederlandse ambassade krijgt de delegatie een presentatie van vertegenwoordigers van een fabrikant van drones. Zij gaan in op verschillende typen drones die bij de verdediging van Oekraïne worden gebruikt. Zij zetten uiteen dat de technologische vernieuwingen aan beide zijden steeds sneller gaan, inmiddels bedraagt de *innovation circle* circa 3 weken. Nederland kan veel leren van de Oekraïense kennis en kunde op het gebied van drones.

Vervolgens ontvangt de Nederlandse delegatie een delegatie uit de Verkhovna Rada, het Oekraïense parlement, waaronder de voorzitter en de vice-voorzitter van de commissie Nationale veiligheid, Defensie en Inlichtingen. De Oekraïense delegatie benadrukt het belang van de steun van Nederland, onlangs nog aan het PURL-initiatief. Mede hierdoor kan Oekraïne het gevecht volhouden, en zelfs wat land terugveroveren. De delegaties bespreken vervolgens de bredere internationale situatie, waaronder het conflict in het Midden-Oosten, en wat van het huidige conflict kan worden geleerd. Voorbeeld van dit laatste is de aanschaf van materieel met veel minder bureaucratie, met nog steeds oog voor het vermijden van corruptie. De deels gedecentraliseerde aanschaf van materieel per brigade draagt daaraan bij. De leider van de Nederlandse delegatie nodigt de Oekraïense delegatie uit voor een tegenbezoek aan Nederland.

Daarna brengt de Nederlandse delegatie een bezoek aan een tentoonstelling van allerlei verschillende drones. Het is indrukwekkend om te zien hoeveel verschillende drones er binnen Oekraïne inmiddels zijn ontwikkeld, en in welke aantallen zij worden geproduceerd.

Vervolgens dineert de delegatie met het personeel van de Defensie-unit en de plv. CdP van de Nederlandse ambassade in Kyiv. M.n. de lokale medewerkers schetsen de ontberingen die de mensen in Oekraïne in de afgelopen winter hebben moeten doorstaan.

Rond 20.00 uur vertrekt de delegatie met de nachttrein vanuit Kyiv richting Przemysl.

Maandag 30 maart – terugreis

Na aankomst van de nachttrein in Przemysl reist de delegatie door naar Warsaw International Airport. In de middag arriveert de delegatie op Schiphol.

Programma

VRIJ 27 MRT

- Middag vertrek met Gulfstream naar Polen
- ca. 1745 aankomst en vervoer naar hotel
- 1900 diner
- 1945 missie briefing
- 2015 keek op de week
- 2200 terugkeer naar hotel, einde programma

ZAT 28 MRT

- 0700-0800 ontbijt en uitchecken
- 0800 verplaatsing naar eerste programmapunt
- 0830 Polloghub (LEN-P)
- 1000 NASAMS
- 1100-1130 lunch
- 1200 Patriot
- 1315 C-UAS (counter-drone)
- 1415 Vervoer naar Przemsyl
- Vertrek nachttrein naar Kiev

Apart programma Kamerlid Piri

- Vertrek naar vliegveld
- Terugvlucht
- Aankomst Amsterdam Schiphol

ZO 29 MRT

- Aankomst Kiev
- Verplaatsing naar hotel
- Veiligheidsbriefing
- Ontbijt en briefing programma
- Kranslegging
- Vanaf 0930
 - Bezoek Maidanplein
 - Briefing onderminister Defensie
 - Introductie OEK dronebedrijf
 - Verkhovna Rada (parlement)
 - toelichting drones
- 1815 Avondeten met NLD Defensie-team en plv. CdP
- Verplaatsing naar station
- Vertrek nachttrein naar Przemsyl

MA 30 MRT

- Aankomst Przemsyl
- Aankomst Warsaw Airport
- Vlucht Warsaw – Amsterdam
- Aankomst Amsterdam Schiphol